

ПОЛІТ. Сучасні проблеми науки. Гуманітарні науки: тези доповідей ХХ Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених: [у 2-х т.]. – Т. 2 (м. Київ, 1-3 квітня 2020 р.) / [ред. кол.: В.М. Ісаєнко та ін.]; Національний авіаційний університет. – К.: НАУ, 2020. – С. 347-349.

УДК 93:332 (043.2)

Чернявська Т.С.
Національний авіаційний університет, Київ

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ФУТБОЛУ

Футбол – найпопулярніша командна гра в світі, де за малу кількість очок приходить боротися.

На нашу думку, дуже шкода, але історія футболу не була такою легкою, як би нам хотілося., він пройшов дуже багато перепон до того, як став захоплювати мільйони людей. В кожній країні футбол розвивався по-різному. До вашої уваги спробуємо дослідити історію розвитку Українського футболу.

Почалося все із Одеси. Англійські моряки зупинилися в Одеському порті і «привезли» до України футбол. Так, це вони створили першу команду ОВАК (Одеський атлетичний британський клуб), який складався лише з одних англійців. Саме у місті Одеса було створене перше футбольне поле.

Приблизно в той же час гра проникла в Західну Україну. Перші футбольні правила були написані у монографії «Гімнастичні ігри шкільної молоді». Перший футбольний матч проходив у Львові. Саме тоді львів'яни грали проти команди із Кракова. Гра йшла протягом 7 хвилин до першого забитого голу. Граючи без схеми і тактики, перемогли львів'яни. До речі, воротами в той час служили 2 прапорці увіткненні в землю. У 1900-тих роках виникають перші футбольні клуби, їх в основному створюють студенти. У багатьох містах першими гравцями стають робітники та моряки з країн Європи.

Футбол розвивався у великих містах: Київ, Дніпропетровськ, Сталіно, Одеса. Коли у СРСР вирішили організувати перший чемпіонат країни для колективів міст та республік, представник Харкова – «Штурм», став переможцем зональних змагань в Україні. У московському плей-оф «Штурм» розгромив Закавказьку РСР-4:0, а у фіналі несподівано перегравав команду Ленінграду-2:1. Ось так був здобутий перший трофей українським клубом.

У 1927 році був заснований і сьогодні відомий нам клуб – «Динамо». Цей футбольний клуб був єдиною українською командою у найвищій лізі першого чемпіонату СРСР у 1936 році. Тоді «Динамо» зайняло друге місце. Впродовж наступних п'яти років великих змін в українському футболі не відбулося. А ось у період окупації клуби західної України почали організовувати свої змагання.

В історії українського футболу є і чорні сторінки. Коли відбулася окупація України, то німці вирішили провести турнір, в якому брали участь угорські, німецькі, румунські та українські футболісти. Український «Старт» у двох матчах перемогли «Флякельф». Німці не знайшли більш гуманного рішення, як розстріляти наших гравців. Цей матч занесений у історію, як "Матч Смерті".

З кожним наступним роком українські футбольні клуби набували більше досвіду і ставали сильнішими. У післявоєнний період уже два українських клуби брали участь у чемпіонаті СРСР – «Динамо» і «Стахановець». У 1954 році «Динамо» завоювало кубок СРСР. А от 1961 рік видався напрочуд насиченим на трофеї. «Динамо» перемагає в чемпіонаті, а гравці ФК «Стахановець» підняли кубок над головою. «Українську діаспору» в радянському чемпіонаті доповнив клуб із Харкова «Авангард» у 1962 році.

Українські клуби ставали більш помітними на радянській арені. Так, наприклад, у 1969 році ФК «Карпати» викликав фурор, вони перемогли у боротьбі за кубок.

На жаль, це була перша і остання команда, за історію радянського футболу, яка з першої ліги стала переможцем. Кияни почали стрімко розвиватися порівняно з іншими українськими клубами. За чудову гру Олег Блохін отримав Золотий м'яч.

Після здобуття Україною незалежності у 1991 році, для українського футболу відкривається нова історія. Після розпаду Радянського Союзу створилася українська асоціація футболу. Першим її президентом став Віктор Банніков. Найсильніші українські гравці виїхали за кордон. Від колишніх радянських систем тренувань нічого не залишилося. На український футбол після розпаду СРСР чекав складний шлях.

Першим чемпіоном незалежної України став ФК «Таврія». Всі наступні чемпіонати до 2002 вигравали «динамівці» – . До початку 2000 року збірну формували лише кияни. У 1996 році з Близького Сходу повертається Валерій Лобановський. Він робить великий вклад, «створивши» висококласних футболістів, які згодом виступали за кордоном (Шевченко, Лужний, Каладзе, Ребров). У 2004 році багато кому із європейських вболівальників сподобалась гра Андрія Шевченка, вони обрали його найкращим європейським футболістом. Клубний рівень став більш сильний після того, як президентом «Шахтаря» став Ренат Ахметов, він створив босздатну команду до Київського «Динамо». До українського футболу потрохи виникав інтерес.

За підсумками 2006 року Олег Блохіну увійшов до списку 10 найкращих тренерів року. У сезоні 2008/2009 роках українські клуби за набраними очками у таблиці коефіцієнтів УЄФА увійшли до п'ятірки найкращих.

Як ми бачимо історія українського футболу насичена і цікава. Як сокіл з кожним розмахом крил взлітає все вище і вище, так і український футбол з кожним роком набуває все вищий і вищий рівень. Будемо надіятися, що теперішній український футбол не втратить темп розвитку за даний нашими пращурами і гідно покаже «футбольну Україну» світові.

Науковий керівник: Хачатрян В.В., ст. викладач